

20è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

3a sortida – diumenge, 8 de gener de 2023

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

PORQUERES – CAMÓS

Miànigues, Campolier, l'Estanyell, mas Estrella, veïnat de Can Pigem, mas Llapart, vil·la romana de Vilauba, pla de la Perpinyana.

En aquesta ocasió, hem canviat el punt de trobada habitual de les nostres sortides (a Correus de Banyoles) per poder començar a caminar des de la Font Pudosa, un dels indrets emblemàtics de la comarca. No és l'objectiu d'avui però, ja que hi som, valdria la pena remarcar el greu que sap veure l'antic balneari de la Puda en l'estat de ruïna en què es troba des de ja fa uns quants anys, tot i estar declarat com a bé cultural d'interès local (BCIL) per la Generalitat. Val a dir que, al llarg del recorregut que farem avui, trobarem altres edificis que tenen aquesta consideració, cosa que vol dir que estan integrats en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Així, a banda de l'església, a Miànigues (municipi de Porqueres), també estan inventariats com a BCIL can Guardiola i can Campolier. Can Pigem, can Palmes i can Llapart, pertanyents al municipi de Camós, també tenen aquesta catalogació.

Des de la Puda, molt aviat deixarem el municipi de Banyoles i entrarem al de Porqueres per enfilar-nos fins a **Miànigues**, situat dalt d'un petit turó. Just entrar en el seu petit nucli, a la dreta tenim **can Guardiola**, una pairalia gran, ja esmentada en un document d'època medieval (1275), però amb uns trets constructius que la situarien en els segles XVII-XIX. Després de fixar-nos en l'alzina que presideix la placeta de

l'església, una planta que ja podríem incloure en la relació d'arbres singulars de la comarca, visitarem l'**església parroquial de Sant Romà**. Encara que estigui dedicada a aquest sant, també s'hi venera sant Llop i, per aquest motiu, a Miànigues celebren la festa el primer cap de setmana de setembre. L'església, tot i que ja la trobem citada en un document del segle X, està considerada en origen d'època romànica (s. XII) i la seva actual configuració barroca vindria de les reformes que s'hi van fer al llarg del segle XVIII. Fa pocs anys s'hi ha modificat la coberta del campanar.

Un cop haurem fet una bona passejada per Miànigues, ens n'allunyarem per un camí carreter. Passarem pel costat del pedró i del **cementiri vell**, una construcció molt senzilla, acabada en plena guerra del 1936 al 1939. Malauradament, un cop passat el cementiri, a la nostra dreta ja no podem veure un pi de llei solitari, ufanós i forcat, que arrelava on antigament hi havia hagut l'Olivet del Capellà, en un indret que actualment s'està reconvertint en vinya. El pi va ser tallat a finals de 2021 i només en queden les restes de la soca.

Continuarem la ruta i ens aproparem a la **masia de Campolier** tot prenent l'antic camí de carro. Campolier, situada en un punt enlairat, és una altra de les grans i antigues pairalies de la parròquia de Miànigues. Ja està documentada el segle XIII, en aquelles èpoques amb el nom de ca n'Amic. La propietat va ser comprada per la família Campolier a meitats del segle XVII i va ser llavors quan s'hi van començar a fer reformes importants i ampliacions, que han anat continuant al llarg dels anys. L'edifici principal d'aquesta masia està coronat per una torreta defensiva de planta quadrada. En l'actualitat, can Campolier ha canviat les activitats pròpies de la pagesia pel cicloturisme.

Tot passant pel costat de can Benet, una antiga masoveria de can Campolier, i obviant un camí que ens duria cap al veïnat de la Formiga, anirem vorejant el Bosc Major per apropar-nos a l'**Estanyell**, també anomenat la Bassa. L'Estanyell és una petita cubeta d'aigües de poca fondària que, tot i eixugar-se amb facilitat, crea un ambient prou humit perquè hi hagi una abundant vegetació de plantes d'aigua, sobretot balques i canyissos.

Al cap de poc d'haver-nos allunyat de l'Estanyell, deixarem el camí carreter per on marxàvem, i que ens acostaria al poble de Camós, per trencar a la dreta cap al **mas Estrella** (o ca l'Estrella). Just passat aquesta casa, tombarem a l'esquerra per anar a trobar el **Matamors**, un riu petit, tributari del Terri, que es forma pels voltants del collet de Pujarnol. El travessarem per arribar a la carretera de Camós, que seguirem en direcció ponent. Aviat, a l'esquerra, tenim l'Ullal (o estanyol de Geldeus), un petit estanyol surgent d'on surt un rec que desguassa al Matamors.

Tot seguint per la carretera, arribarem al **veïnat de Can Pigem**, un petit conjunt de cases on podem destacar la que li dona el nom, **can Pigem**, una masia del segle XV i posteriors, actualment en un estat de ruïna lamentable. També hi trobem **can Palmes**, una masia fortificada de les més antigues del veïnat (s. XV-XVII), reformada i habitada. El nom d'aquesta masia sembla que prové de l'escut de la façana, que observarem.

Travessarem la carretera de Camós i poc després novament el Matamors. Marxarem cap a l'esquerra tota vora d'aquest riu fins al **mas Llapart**. En un document de 1438 s'explica que can Llapart va quedar força afectat pels terratrèmols del primer terç d'aquell segle XV. Al llarg del segle XVIII el van ampliar i reformar i es va consolidar el seu aspecte actual. Després d'aquest mas i un cop travessada la carretera que du de Banyoles a Rocacorba, ens acostarem a la **Vil·la romana de Vilauba**. El jaciment de Vilauba va ser descobert l'any 1932, justament quan es va obrir aquesta carretera, però fins al 1978 no s'hi va iniciar una recerca arqueològica sistemàtica. Des de llavors, s'han pogut deixar a la vista més de 2000 m² de restes arqueològiques a partir de les quals podem entreveure com podia haver estat el món rural de l'època romana.

Un cop feta la visita a aquesta vil·la romana, continuarem marxant pel pla de la Perpinyana, que té una llargada d'uns dos quilòmetres i que s'estén més o menys des de la ribera de Matamors fins a la Font Pudosa, punt on clourem la sortida d'avui.

Moltes gràcies per la vostra assistència!